

> Postbus 4510

6401 JA Heerlen

Telefoon 088 – 155 04 51

De Nationale ombudsman
De heer mr. R.F.B. van Zutphen
Postbus 93122
2509 AC DEN HAAG

Datum

08 MEI 2018

Uw kenmerk
201733177

Kenmerk
BT201805

Betreft

Uw onderzoek naar controles op rechtmatigheid van kinderopvangtoeslagen

Geachte heer Van Zutphen,

Bij brief van 21 maart 2018 heb ik u een reactie gegeven op uw schrijven van 16 februari 2018 waarin u aangeeft uit eigen beweging een onderzoek te starten naar de controles die de Belastingdienst/Toeslagen (verder: Toeslagen) uitvoert op de rechtmatigheid van de aangevraagde of voorlopig toegekende kinderopvangtoeslagen.

Op 30 april 2018 heeft op mijn kantoor een bijeenkomst plaatsgevonden waarbij medewerkers van uw Bureau en van mijn dienst aanwezig waren. Van de zijde van Toeslagen is een presentatie gegeven over de risicoclassificatie. Ook is ingegaan op de voorafgaand aan het gesprek door van uw Bureau gestelde vragen naar aanleiding van mijn brief van 21 maart 2018. Toegezegd is daarbij dat deze vragen ook schriftelijk zullen worden beantwoord. Hierbij kom ik deze toezegging na.

Alinea 'De risicogerichte aanpak' (blz. 1)

- Hoe zijn de beslisregels geformuleerd? Graag een aantal laten zien.

Antwoord: dit is aan de orde gekomen in de presentatie. Het betreffen overigens geen beslisregels maar weegregels.

- Welke criteria zijn in de beslisregels verwerkt:

- Adres of woonplaats
- Gastouderbureau
- Kinderopvanginstelling
- Gastouder
- Eerdere toeslagschulden (met of zonder opzet/grove schuld)
- Soort of hoogte inkomen

Antwoord:

Nee
Nee
Nee
Nee
Ja
Ja

Voorbeelden van weegregels zijn: Toeslaggegevens (aantal uren, aantal kinderen, hoogte toeslag), BRP-gegevens (gezinssamenstelling, afstand van woonadres tot opvang), Inkomensgegevens (Hoogte en bron inkomen, verhouding inkomen-opvangkosten), Eerdere toeslagschulden, Wanbetaling zorgverzekering.

In uw antwoord datum en kenmerk van deze brief vermelden

- Welke criteria dragen in de praktijk het meest bij aan een verhoogd risico?

Antwoord: De indicatoren aantal opvanguren, aantal inschrijvingen op het adres en inkomen hebben momenteel de sterkste zeggingskracht.

- Welke 'grondslagen' gebruikt het model (voor beoordeling rechtmatigheid)?

Antwoord: Het model maakt geen gebruik van grondslagen maar van weegregels. Er wordt een inschatting gemaakt van de juistheid van een aanvraag op basis van deze weegregels. Voorbeelden van weegregels zijn hierboven vermeld. Het model biedt slechts 'risicovolle' aanvragen ter controle aan. Controle van grondslagen gebeurt door toezichtmedewerkers.

- 'Voorbeelden van goede en niet goede aanvragen die zijn opgenomen in het model'
 - Hoe kan het systeem deze voorbeelden herkennen en toepassen op de te beoordelen aanvragen/voorlopige toekenningen?

Antwoord: Toeslagen heeft deze voorbeelden zelf verzameld en voorzien van alle extra gegevens. De voorbeelden bestaan uit aanvragen die eerder op kantoor zijn gecontroleerd en beoordeeld. Het model bepaalt vervolgens hoe een gemiddelde 'goede' aanvraag eruit ziet en hoe een gemiddelde 'foute' aanvraag eruit ziet. Elke aanvraag krijgt zo een risicoscore.

- Toevoegen van nieuwe voorbeelden (van goed/fout) >> 'lerend model'.
 - Hoe kan het systeem nieuwe voorbeelden selecteren? Hoe waarborgt Toeslagen dat het systeem de juiste conclusies trekt en de nieuwe voorbeelden op de juiste wijze classificeert?

Antwoord: De nieuwe voorbeelden worden door Toeslagen zelf toegevoegd aan het model. Toeslagen heeft een aantal waarborgen om het model te controleren.

De eerste is een statistische waarborg. Bij het maken van het model wordt de set voorbeelden aselect in 2 delen geknipt: een trainingsset en een validatieset. Op basis van de trainingsset wordt het model gebouwd. Vervolgens wordt de validatieset gebruikt om te controleren in welk percentage van de gevallen het model een juiste risico-inschatting maakt.

De tweede waarborg vindt plaats vlak vóór het moment van toepassen van het model. Toeslagen biedt dan aanvragen die volgens het model risicovol zijn als een steekproef aan de behandelaars aan. De behandelaars kijken of zij het eens zijn met de inschatting van het model: Is deze aanvraag de moeite van het controleren waard? Het model wordt alleen toegepast als de uitkomst van de steekproef goed genoeg is.

De derde waarborg is het monitoren van resultaten na controle op de lange termijn. Toeslagen houdt bij welk percentage van de aangeboden posten na behandeling leidt tot een correctie of stopzetting van de toeslag. Dit percentage ligt al jarenlang boven de 70%.

Harde en zachte automatische uitworp

Vraag 2

- De 406 aanvragen met de hoogste risicoscores zijn geselecteerd voor behandeling.
 - Wat was hier het selectie criterium: de score (bijv. alles boven de 0,8) of het aantal (bijv. de 304 hoogst scorende gevallen)

Antwoord: In principe worden alle posten met een risico boven 0,8 gecontroleerd, aangevuld met de hoogst scorende posten onder 0,8 op basis van beschikbare behandelcapaciteit.

Vraag 3

- Idem voor de (516 van de 135.441) mutaties op de voorlopige toekenningen.

Antwoord: Hiervoor gelden dezelfde criteria als voor nieuwe aanvragen.

Vraag 6

- Welke risicogerichte beslisregels zijn in het systeem geprogrammeerd?

Antwoord: In het risicoclassificatiemodel zitten geen geprogrammeerde beslisregels, maar weegregels. In de presentatie zijn de meeste hiervan voorbij gekomen.

- 'Nationaliteit vormt wel een beslisregel.' Kunt u deze beslisregel toelichten? Welke punten beoordeelt u bij een niet-Nederlander (alleen verblijfsstatus of ook andere aspecten?)

Antwoord: Het hebben van een Nederlands paspoort vormt een weegregel in het model.

Vraag 9

- Welke beslisregel is na 1 januari 2016 toegevoegd?

Antwoord: De weegregel 'Aanvrager heeft een bijstandsuitkering' is toegevoegd en wordt door het model ook herkend als risico-indicator.

Handmatige beoordeling**Vraag 8**

- Hoe gaat deze beoordeling in zijn werk? Welke criteria/checklist/werkinstructie?

Antwoord: Het behandelkader is meegestuurd bij de beantwoording van de eerdere vragen.

- Hoe ziet een aanvraag/mutatie voorlopige toekenning er uit nadat deze is uitgeworpen?

Antwoord: De behandelaar gebruikt het Toeslagen Verstrekkingen Systeem (TVS) om de controle te verwerken. In de presentatie is hiervan een korte demonstratie gegeven.

Registratie tweede nationaliteit**Vraag 11**

- Is de tweede nationaliteit al verwijderd uit het TVS?

Antwoord: Dit staat in de planning en wordt op korte termijn uitgevoerd.

Overige onderwerpen**Vraag 4**

- Bij hoeveel nieuwe aanvragen/voorlopige toekenningen hadden de uitgeworpenen een niet-Nederlandse nationaliteit? Graag een uitsplitsing van het aantal van 922.

Antwoord: Dit staat genoemd in de beantwoording van de eerdere vragen:

'Van de in totaal 922 geselecteerde aanvragers (406 nieuwe aanvragen en 516 mutaties) hadden 203 (=22%) aanvragers of de toeslagpartners een niet-Nederlandse nationaliteit.'

	NIEUWE AANVRAGEN	MUTATIES	TOTAAL
NEDERLANDER	312	407	719
NIET-NL	94	109	203
TOTAAL	406	516	922

Overigens is de omschrijving 'een niet-Nederlandse nationaliteit' niet juist, hier moet staan 'geen Nederlands paspoort'.

Vraag 9

- Laatste evaluatie van de beslisregels. Graag ontvangen wij een notitie en/of verslag van deze interne evaluatie.

Antwoord: De data-analisten van Toeslagen hebben aantekeningen gemaakt van hun laatste evaluatie. Deze aantekeningen zijn vooral technisch van aard.

Contact

[] van uw Bureau kan ingeval van vragen contact opnemen met een van de contactpersonen van Toeslagen: []

[]

Hoogachtend,